

НЕКРОЛОГ

ПАМ'ЯТІ ВИДАТНОЇ ЛЮДИНИ

16 серпня 2013 року пішов із життя Йосиф Васильович Шахгільдян – доктор медичних наук, професор, керівник лабораторії епідеміології, діагностики та профілактики вірусних гепатитів з клінічним відділенням “НДІ вірусології імені Д.І. Івановського” Мінздравсоцрозвитку Росії, професор кафедри вірусології медико-профілактичного факультету Першого Московського державного медичного університету імені І.М. Сеченова Мінздравсоцрозвитку Росії.

Йосиф Васильович народився 23 серпня 1932 року в Москві. У 1956 році навідмінно закінчив лікувальний факультет 2-го Московського медичного інституту, в 1958 році – клінічну ординатуру по інфекційних хворобах у клініці НДІ вірусології імені Д.І. Івановського АМН СРСР. З того часу успішно працював у цьому інституті, послідовно займаючи посади старшого лаборанта, молодшого, а з 1967 року старшого наукового співробітника клінічного відділу. Починав трудову біографію Йосиф Васильович під керівництвом талановитих наукових працівників і клініцистів Олени Север'яновни Кетіладзе, Єфима Олександровича Пакторіса, Наума Абрамовича Фарбера, Галини Олександрівни Сінайко, які щедро ділилися своїми знаннями з молоддю, виховали цілу когорту наукових співробітників. У цей період молодий вчений виконує цикл робіт, присвячених клінічній і епіде-

міологічній характеристиці безжовтяничної форми інфекційного гепатиту в дітей, її діагностиці та лікуванню. Результати цих досліджень були узагальнені в 1961 році в кандидатській дисертації, а згодом і в монографії.

Зсередини 60-тих років минулого століття Й.В. Шахгільдян під керівництвом Є.А. Пакторіса і Г.О. Сінайко приступає до вивчення клінічних і епідеміологічних особливостей інфекційного і сироваткового гепатитів та їх наслідків. У результаті були розроблені чіткі критерії розмежування цих інфекцій, які знайшли широке використання в практиці. У ці роки Й.В. Шахгільдян виконав понад 2000 тисячі біопсій печінки у дітей і дорослих, визначив значення пункційної біопсії у діагностиці і прогнозі різних захворювань печінки (передовсім їх хронічних форм).

Працюючи у різних регіонах Росії, колишніх середньоазіатських рес-

публіках Радянського Союзу, а також за кордоном (Монголія, Індія) по ліквідації спалахів різних типів вірусних гепатитів, талановитий вчений разом з дослідженнями клінічних особливостей захворювань велику увагу приділяв вивченню епідеміології гепатитів А та В, а в подальшому і гепатиту Е, удосконаленню методів їх профілактики. У 1981 році по пропозиції директора НДІ вірусології імені Д.І. Івановського АМН СРСР академіка В. М. Жданова він очолив лабораторію епідеміології і профілактики гепатиту В, перетворену в 1986 році у лабораторію епідеміології і профілактики вірусних гепатитів. У 2008 році до складу лабораторії увійшов підрозділ специфічної лабораторної діагностики вірусних гепатитів, а у 2009 році – клінічне гепатологічне відділення. У 1988 році Йосифу Васильовичу було присвоєно звання професора.

Центральне місце в дослідженнях Й.В. Шахгільдяна, виконаних разом з співробітниками лабораторії, якою він керував, і спеціалістами санепідемслужби різних районів Росії, зайняло визначення епідеміологічних особливостей гепатитів С і Е, активності шляхів передачі вірусних гепатитів В і С (трансмисії від матері до дитини, внутрішньосімейне розповсюдження цих інфекцій), а також факторів, що визначають їх інтенсивність.

Серйозні науково-практичні значення мають роботи Й.В. Шахгільдяна і його колег по оцінці ефективності вакцинації проти гепатитів А і В у різних групах ризику, окремих вікових груп дорослого та дитячого населен-

ня, а також хворих з хронічними захворюваннями печінки.

Йосиф Васильович приймає активну участь у ліквідації спалахів різних типів вірусних гепатитів, інших вірусних інфекцій у Російській Федерації, ряді країн СНД, Монголії, Індії; є розробником різних методичних документів. За внесок у розвиток охорони здоров'я в 2007 році він був нагороджений дипломом Департаменту охорони здоров'я міста Москви.

Результати наукової і науково-практичної діяльності професора Й.В. Шахгільдяна знайшли відображення більше ніж у трьохстах наукових роботах, у тому числі монографіях, написаних разом з Г.Г. Онищенком і М.І. Михайловим: "Ентеральні вірусні гепатити" і "Парентеральні вірусні гепатити", що присвячені етіології, епідеміології, діагностиці та профілактиці цих інфекцій.

Визнанням наукових заслуг Й.В. Шахгільдяна є присвоєння йому в 1998 році звання: "Заслужений діяч науки РФ", обрання в 2005 році членом-кореспондентом Російської академії медичних наук, академіком Російської академії природничих наук. За вклад у розвиток гепатології у 2008 році він нагороджений дипломом Російської гастроентерологічної асоціації і Російського товариства з вивчення печінки.

З 2002 року Й.В. Шахгільдян є професором кафедри вірусології медико-профілактичного факультету Першого Московського державного медичного університету імені І.М. Сеченова, де займається плід-

ною педагогічною та науковою роботою: він підготував 27 кандидатів і 3 докторів медичних наук.

Йосиф Васильович – член редакційної ради журналу “Гепатологія» та інших науково-практичних видань. Приймав активну участь у роботі Всеросійського науково-практичного товариства епідеміологів, мікробіологів і паразитологів, часто робив надзвичайно цікаві доповіді на наукових конференціях в Україні, співпрацював з Рівненським гепатологічним центром та іншими медичними

установами, був консультантом і керівником окремих наукових досліджень в Україні.

Колектив редакції та редакційної ради журналу «Гепатологія», співробітники кафедр інфекційних хвороб Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, Рівненського гепатологічного центру, друзі, колеги та учні глибоко сумують з приводу смерті видатного вченого та чудової людини – Йосифа Васильовича Шахгільдяна і висловлюють співчуття родичам та близьким.

Світлу пам'ять про Йосифа Васильовича назавжди збережемо у наших серцях.